

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО 2018/2019 г.

Дейността в областта на статистиката на здравеопазването е нормативно регламентирана от:

- Регламент (ЕО) № 1338/16.12.2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд;
- Закона за статистиката;
- Националната статистическа програма;
- Наредба № 1 на Министъра на здравеопазването от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения.

На основание Наредба № 1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения, издадена от министъра на здравеопазването (обн. ДВ, бр. 24 от 12.03.2013 г.), Националният център по общественото здраве и анализи:

- Организира и методически ръководи създаването, внедряването, актуализирането и поддържането на медико-статистическата документална система – чл. 6, 3.;
- Събира, обобщава и анализира предоставената информация по чл. 1, ал. 1 и 2 за нуждите на националната система за здравеопазване – чл. 6, 1.;
- Организира, ръководи и контролира статистическата дейност на национално ниво самостоятелно или съгласувано с Националния статистически институт за изследвания, включени в Националната статистическа програма. – чл. 6,2.

Съгласно чл.1 (3), 4. от Правилника за устройството и дейността на Националния център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА), издаден от Министерството на здравеопазването (обн. ДВ, бр. 54 от 17.07.2015 г.), Центърът осъществява дейности по информационното осигуряване на управлението на здравеопазването.

Основни функции на дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ в НЦОЗА, произтичащи от разпоредбите на Правилника са:

- Ръководи, контролира, мониторира и координира информационната дейност в здравеопазването – чл. 23, 1.;
- Провежда статистически изследвания в съответствие с методологията и изискванията на Евростат за създаване на официалната национална и европейска статистическа информация в областта на здравеопазването – чл. 23, 2.

I. За информационното осигуряване на управлението на здравеопазването НЦОЗА произвежда следните видове информация:

1. Годишна статистическа информация, получена от статистически изследвания, включени в Националната статистическа програма;
2. Информационни продукти, получени от информационни системи, базирани в НЦОЗА;
3. Информационни продукти от здравни регистри;
4. Оперативна информация;
5. Икономическа информация.

1. Статистически изследвания, включени в Националната статистическа програма

Националната статистическа програма се разработва в съответствие с Глава трета от Закона за статистиката. Програмата включва плана за дейността на Националния статистически институт (НСИ) и плановете за статистическите дейности на органите на статистиката.

Развитието на методологията, производството и разпространението на статистическата информация в Националната статистическа система на Р България се осъществява на базата на приети единни европейски стандарти и хармонизирани методи. Включените изследвания и дейности в националната програма са свързани с нуждите на потребителите и с приоритетите, заложи в Годишната европейска статистическа програма.

НЦОЗА отговаря за изпълнението на 15 годишни статистически изследвания, включени в **Националната статистическа програма** – в *Плана за статистическите дейности на органите на статистиката, тема 1.5 . „Обществено здраве и здравословни и безопасни условия на труд“*:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ;
- Лечебни заведения за болнична помощ;
- Психиатрични заведения;
- Кожно-венерологични заведения;
- Центрове за спешна медицинска помощ;
- Онкологични заведения;
- Пневмофтизиатрични заведения;
- Центрове за трансфузионна хематология;
- Центрове за хемодиализа;
- Регистрирани заболявания от активна туберкулоза и хронични неспецифични белодробни заболявания;
- Регистрирани заболявания от венерически болести;

- Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания;
- Регистрирани заразни заболявания;
- Хоспитализирани случаи в лечебните заведения със стационар;
- Лица с трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане.

2. Информационни системи, базирани в НЦОЗА

- Заразни заболявания;
- Вирусен хепатит;
- Полово предавани инфекции;
- Трайно намалена работоспособност / вид и степен на увреждане;
- Инфекции, свързани с медицинското обслужване.

3. Здравни регистри, поддържани в НЦОЗА

- Регистър на ражданията в Р. България;
- Регистър на инвазивната кардиология;
- Регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ;
- Регистър за редките болести.

4. Оперативна информация

- Живородени, мъртвородени и умрели;
- Умрели деца до 1-годишна възраст;
- Умрели деца от 1 до 17 години;
- Извършени аборти;
- Инфекции, свързани с медицинското обслужване;
- Леглови фонд на лечебните заведения;
- Остра мозъчносъдова болест;
- Остър инфаркт на миокарда;
- Контролна дейност на РЗИ;
- Имунизации;
- Остри интоксикации, свързани с употребата на психоактивни вещества.

5. Икономическа информация

- Годишни форми по разделното отчитане на разходите на болниците с държавно участие и общинските болници;
- Тримесечни форми за размера на дългосрочните и краткосрочни задължения на общинските болници;
- Отчети по Наредба 2/2005 г. на МЗ за лечението на чуждите граждани;
- Отчети за постъпилите болни, отговарящи на изискванията по Постановление 17/2007 г.;

- Свѐдение за направените разходи от Републиканския бюджет за лечение извън обхвата на ЗЗО.

НЦОЗА в своята информационна дейност се ръководи от основните приоритети в работата на Националната статистическа система за намаляване натовареността на респондентите и повишаване качеството на статистическата дейност и резултатите от нея.

В тази връзка бяха разработени електронни приложения за основните отчети и приложения към тях на лечебните заведения, които замениха хартиения носител. Това намали натовареността на лечебните структури, сроковете за отчетността и повиши качеството на получаваната информация.

Работата по оптимизиране на информационния процес ще продължи в посока на реструктуриране на основните раздели на отчетите и осигурена съвместимост на базовата информация и информацията от профилираните лечебни заведения.

II. Информационната кампания за отчитане на здравното състояние на населението, ресурсите и дейността на лечебните заведения протича в следната последователност:

1. Подготовка на инструментариума (пакета медико-статистическа документация)

Съгласно чл. 8 (1) от Наредба №1 на министъра на здравеопазването, НЦОЗА ежегодно организира и финансира осигуряването на здравната мрежа със съответните годишни медико-статистически отчети и други документи.

Документите, свързани с предвижданите през 2019 г. изследвания са утвърдени със Заповед № РД-05-787/4.10.2018 г. на Председателя на Националния статистически институт и утвърдени от МЗ.

2. Събиране на данните от здравната мрежа

Данните за здравното състояние на населението, ресурсите и дейността на лечебните заведения се събират, съобразно изготвения от НЦОЗА График.

В подготвителния етап на отчетната кампания, всяка РЗИ е необходимо да изпрати в НЦОЗА актуален списък на болниците по вид, както и на други ЛЗ в областта (комплексен онкологичен център, център за психично здраве, център за кожно-венерически заболявания, хосписи и ЦТХ) **в срок до 10.12.2018 г.** на е-адрес – r.nikolova@ncpha.government.bg.

Всички отчети и приложения (в електронен вид и на хартиен носител) се съпровождат с придружително писмо с подпис и печат, а тези на хартиен носител с подписи и печати, както е указано на формулярите.

През 2019 г. продължава да се изисква изпращането на попълнени **само** чрез вход за въвеждане като електронна таблица, разработена на Excel 2010, на следните отчети и приложения с данни за 2018 г. на посочените електронни адреси:

- ▶ Отчет на лечебните заведения за болнична помощ – отч. 365Б
За ЛЗ в областите Благоевград, Бургас, Варна, Габрово, Добрич, Кърджали, Пазарджик, Перник и Плевен – z.popova@ncpha.government.bg
За ЛЗ в областите Велико Търново, Видин, Враца, Кюстендил, Ловеч и Монтана – h.vateva@ncpha.government.bg
За ЛЗ в областите Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол – r.nikolova@ncpha.government.bg
За ЛЗ в област София (столица) – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на психиатричното заведение – отч. 366 – h.vateva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на кожно-венерологичното заведение – отч. 367 – z.popova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на онкологичното заведение – отч. 370 – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на пневмофтизиатричното заведение – отч. 372 – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Хоспитализирани случаи в лечебните заведения по вид на заболяването и възраст – Приложение 5Б към отч. 365Б, Приложение 6Б1 към отч. 365Б, Приложение 6Б2 към отч. 365Б
За ЛЗ в областите Благоевград, Бургас, Варна, Габрово, Добрич, Кърджали, Пазарджик, Перник и Плевен – z.popova@ncpha.government.bg
За ЛЗ в областите Велико Търново, Видин, Враца, Кюстендил, Ловеч и Монтана – h.vateva@ncpha.government.bg
За ЛЗ в областите Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол – r.nikolova@ncpha.government.bg
За ЛЗ в област София (столица) – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Хоспитализирани случаи в лечебните заведения по вид на заболяването и по местоживеене – Приложение 56БМ – r.nikolova@ncpha.government.bg

За въпроси във връзка с технически проблеми при попълването на електронните таблици, разработени на Excel 2010 – г-жа **Незабравка Гергова** – тел. **02/9174034**, n.gergova@ncpha.government.bg

През 2019 г. продължава да се изисква електронното представяне в НЦОЗА на следните отчети с данни за 2018 г. на посочените електронни адреси:

- ▶ Отчет за регистрираните заболявания от венерически болести, микроспория, трихофития и фавус – отч. 367Р – z.popova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на спешната медицинска помощ – отч. 369 (центрове, филиали и отделения за спешна медицинска помощ) – h.vateva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет за регистрираните заболявания от злокачествени новообразувания – отч. 370Р – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет за регистрираните заболявания от активна туберкулоза и хронични неспецифични белодробни заболявания – отч. 372Р – r.yaneva@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на центъра по трансфузионна хематология – отч. 380 – z.popova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет на диализните структури – отч. 387 – r.nikolova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчет за заразните заболявания – по месеци и диагнози (годишен) – отч. 85Г – z.popova@ncpha.government.bg

Съответните електронни форми за попълване ще бъдат изпратени по електронната поща.

На хартиен носител се изисква представянето в НЦОЗА на всички останали годишни отчети и приложенията към тях, които са посочени в Графика.

Оперативна информация

Представянето на оперативната информация в НЦОЗА през 2019 г. става в електронен вид по до сега установения ред - на електронни адреси, които ще бъдат посочени при изпращане на електронните макети за отчитането на I – во тримесечие на 2019 г.

Икономическа информация

- ▶ Годишни форми по разделното отчитане на разходите на болниците с държавно участие и общинските болници – m.mincheva@ncpha.government.bg
- ▶ Тримесечни форми за размера на дългосрочните и краткосрочни задължения на общинските болници – m.saltirova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчети по Наредба 2/2005 г. на МЗ за лечението на чуждите граждани – a.dimova@ncpha.government.bg
- ▶ Отчети за постъпилите болни, отговарящи на изискванията по Постановление 17/2007 г. – a.dimova@ncpha.government.bg

- ▶ Сведение за направените разходи от Републиканския бюджет за лечение извън обхвата на ЗЗО – m.saltirova@ncpha.government.bg;

3. Контрол на попълнените отчетни форми

В програмните продукти, създадени в НЦОЗА, са заложили математически и логически контроли за всеки документ, съобразно неговата специфика.

Указанията за математически и логически контрол се публикуват на сайта на НЦОЗА.

Предвид повтарянето на едни и същи пропуски, и през тази година ще се предоставят по електронната поща на РЗИ някои допълнителни указания за логически оглед на отчети и приложения.

4. Корекции на допуснатите грешки

Корекции на допуснати пропуски и грешки по обхвата и съдържанието на документите се извършват в последователност: НЦОЗА – РЗИ – ЛЗ; НЦОЗА – ЛЗ; НЦОЗА – НСИ – ЛЗ.

Проблеми:

- ▶ Формално извършване на корекциите по документите;
- ▶ Несъответствие на корекциите в НСИ и същите в НЦОЗА.

5. Обработка и консолидация на данните

Обработката на цялата информация от ЛЗ и от РЗИ се извършва в НЦОЗА след окончателното получаване, извършен контрол, съпоставяне и уточнени корекции на данните.

Исходните продукти се представят по различни признаци и на различни нива в зависимост от спецификата на изследваните здравно-демографски процеси, видовете ресурси и дейност на лечебните и здравни заведения.

Формиране на изходната информацията по признаци и нива:

- ▶ възраст и пол;
- ▶ нозологии, групи и класове болести по МКБ-10;
- ▶ видове лечебни заведения (съгл. ЗЛЗ);
- ▶ регионално ниво;
- ▶ национално ниво.

6. Анализ на информацията

Въз основа на новите бази данни, ежегодно се изготвят **аналитични и информационни справки по различни тематики**.

7. Разпространение на информацията и информационно обслужване

Разпространение на информацията

Дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ като орган на статистиката, разпространява информацията от своите статистически изследвания съгласно Закона за статистиката:

Чл. 3. (8) Националният статистически институт, органите на статистиката и Българската народна банка са източникът на официална статистическа информация в Република България.

Чл. 23. (Доп. – ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Националният статистически институт и органите на статистиката запознават обществеността с резултатите от статистическите изследвания чрез средствата за масово осведомяване, интернет страниците си, чрез собствени публикации или по друг подходящ начин при спазване разпоредбите на глава шеста.

Чл. 24. (1) (Доп. – ДВ, бр. 81 от 2005 г., бр. 100 от 2007 г., бр. 98 от 2008 г.) Националният статистически институт и органите на статистиката предоставят безплатно статистическа информация от изследванията, включени в Националната статистическа програма, на Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, Сметната палата, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор, Националния осигурителен институт, министерствата и другите централни органи на изпълнителната власт, на органите на съдебната власт, на органите на местното самоуправление и местната администрация и на органите, поддържащи национални регистри, предвидени в закон.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Статистическа информация се предоставя безплатно на международни статистически организации, ако това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Ежегодно дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“, подготвя и издава следните печатни и електронни издания:

Публикации:

- Кратък статистически справочник „Здравеопазване“ на български език;
- Кратък статистически справочник „Здравеопазване“ на английски език;
- „Здравеопазване“ – съвместно издание с НСИ.

Бюлетени:

- Леглови фонд и дейност на стационарите на лечебните заведения;
- Хоспитализирана заболеваемост в Р България;
- Лица с призната трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане в РБългария;
- Регистрирани заболявания и умирания от злокачествени новообразувания в РБългария;
- Смъртност по основни причини в Р България;

- Икономически анализ на дейността на лечебните заведения за болнична помощ в системата на общественото здравеопазване в Р. България;
- Икономически анализ на отделенията в МБАЛ

Информационно обслужване

На основание чл. 12 на Наредба №1 на министъра на здравеопазването Националният център по обществено здраве и анализи извършва информационен обмен със Световната здравна организация, Евростат и други международни институции по въпроси относно здравно-демографската характеристика на населението, ресурсите в здравеопазването, дейността на лечебните заведения и във връзка с разработването, производството и разпространението на европейска статистическа информация.

Съгласно чл. 23, 3. от Правилника за устройството и дейността на НЦОЗА участва в дейности свързани с обмена на данни с национални и международни бази данни.

Предоставяне на данни за актуализиране на:

- базата данни „Здраве за всички“ на СЗО;
- базите данни на Евростат;
- Уницеф.

III. Промени в отчетната документация за отчетна кампания 2018/2019 г.

Промени в отделни приложения

- Приложение №2 към отчет 365 – Дейности, свързани с майчиното здравеопазване
- Приложение №3 към отчет 365 – Дейности, свързани с детското здравеопазване
- Приложение №9 към отчет 365 и 365Б – Рентгенови изследвания и Процедури

Образците на формулярите и Графикът се публикуват на сайта на НЦОЗА.

Формулярите на отчетите, които се представят в НЦОЗА на хартиен носител са отпечатани и разпространени до всички РЗИ.

НЦОЗА актуализира програмните продукти според настъпилите промени в първичните документи и/или новите изисквания към входа и изхода на информационните системи.

Програмите ще се предоставят в началото на кампанията за ползване от лечебните заведения и Регионалните здравни инспекции (РЗИ).

Надяваме се на продължаващо ползотворно сътрудничество!